

Factsheet

Een beeld van de sportkantines voor hun start met De Gezonde Sportkantine

In deze factsheet laten wij jou zien welke sportverenigingen je voor zijn gegaan in het realiseren van een gezondere sportkantine. In 2014 zijn namelijk de eerste 350 sportverenigingen met behulp van De Gezonde Sportkantine aan de slag gegaan. Wij schetsen een beeld van de beginsituatie van 200 deelnemende sportverenigingen. De resultaten zijn afkomstig uit een analyse die is uitgevoerd door Mulier Instituut, in opdracht van Jongeren Op Gezond Gewicht.

Wie doen er mee met De Gezonde Sportkantine?

Alle sportverenigingen of sportcomplexen met een sportkantine of clubhuis kunnen deelnemen aan De Gezonde Sportkantine. Vooral sportverenigingen die hun eigen sportkantine beheren doen mee met De Gezonde Sportkantine **90%**. De kleine groep overige sportverenigingen heeft de sportkantine geëxploiteerd of maakt gebruik van een sportkantine in beheer van een andere sportvereniging.

Verskillende sporttypen doen al mee met De Gezonde Sportkantine. De veldsporten zijn het sterkst vertegenwoordigd, met in de top 3: voetbalverenigingen **39%**, hockeyclubs **17%** en tennisverenigingen **10%**. Naast veldsporten doen ook zaalsporten en watersportverenigingen mee. Ook zijn er sportverenigingen van minder vanzelfsprekende sporttypen aan de slag gegaan met De Gezonde Sportkantine, zoals handboogschieten en tafeltennis.

Zowel kleine als grote sportverenigingen zijn met behulp van De Gezonde Sportkantine gestart:

- **41%** van de deelnemende sportverenigingen heeft minder dan 500 leden.
- **37%** heeft 500 t/m 1000 leden.
- **22%** heeft meer dan 1000 leden.

Waarom doen deze sportverenigingen mee?

De belangrijkste reden om mee te doen en over te stappen op gezondere producten in de sportkantine, is omdat dit bij de verantwoordelijkheid of visie van de sportvereniging hoort **73%**. Een andere vaak genoemde reden is de maatschappelijke relevantie **69%**.

Voordat de sportverenigingen met De Gezonde Sportkantine aan de slag zijn gegaan, besteedde maar liefst **78%** naar eigen zeggen al aandacht aan een gezonder aanbod:

- Er is een gezonde keuze beschikbaar **29%**.
- In de rust wordt er tijdens trainingen en/of wedstrijden water aangeboden **28%**.
- Er is gratis water verkrijgbaar **18%**.
- Frituren gebeurt in vloeibaar frituurvet **16%**.
- Er wordt gratis fruit aangeboden in de sportkantine en/of in de rust **12%**.

Bijna alle sportverenigingen willen gezondere producten aan hun assortiment toevoegen **94%**. Vier op de tien sportverenigingen wil tevens (enkele) ongezondere producten uit het assortiment halen en vervangen voor gezondere keuzes.

Waaruit bestaat het assortiment vóór De Gezonde Sportkantine?

Het assortiment wordt vooral gedomineerd door minder gezonde producten:

- Negen op de tien sportkantines heeft de volgende minder gezonde etenswaren in het assortiment: tosti's, candybars, chips en (broodjes) gefrituurde snacks.
- Ruim zeven op de tien sportkantines heeft daarnaast snoep, witte belegde broodjes en friet in het assortiment.
- Nagenoeg alle sportkantines bieden de volgende minder gezonde dranken aan: suikerhoudende frisdranken en zwak alcoholische dranken.

Qua gezonde(re) producten bieden de sportkantines de volgende producten aan:

- Vijf op de tien sportkantines biedt bruine belegde broodjes aan en vier op de tien sportkantines biedt waterijs aan.
- Vers fruit, bruine tosti's en soep behoren slechts bij één op de vijf sportkantines tot het assortiment.
- Nagenoeg alle sportkantines bieden bronwater, koffie en thee en frisdranken met minder suiker/suikervervangers aan.
- Verse vruchtensap en gratis kraanwater zijn in slechts een klein aantal sportkantines **9%** onderdeel van het assortiment.

De minder gezonde producten worden het meest verkocht in de sportkantines. Tosti's blijken het best verkochte product, gevolgd door broodjes gefrituurde snack en friet. Qua dranken worden de gesuikerde frisdranken het meest verkocht, gevolgd door bier en sportdranken.

Welke struikelblokken ervaren of verwachten de sportverenigingen?

Bijna alle sportverenigingen **92%** hebben een positief gevoel bij De Gezonde Sportkantine. Toch geeft vier op de tien sportverenigingen aan tegelijkertijd sceptisch te zijn. Zij ervaren of verwachten belemmeringen en knelpunten bij het realiseren van een gezondere sportkantine.

De belemmeringen en knelpunten die sportverenigingen zien zijn:

- Beperkte houdbaarheid van verse en gezonde producten **54%**.
- Gebrek aan acceptatie door leden **45%**.
- De inzet/capaciteit van vrijwilligers achter de bar **37%**.
- Gebrek aan kennis over gezondere mogelijkheden **36%**.
- De angst voor margedaling **25%**.
- Het idee dat gezond aanbod meer moeite kost dan ongezond aanbod **25%**.

Op weg met De Gezonde Sportkantine

Het vertrekpunt van de sportkantines lijkt op het eerste gezicht niet al te positief en dat beseffen de sportverenigingen gelukkig zelf ook. Zij hebben namelijk één ding gemeen: de wil om hier verandering in te brengen. Ondanks de belemmeringen die zij verwachten, zien de sportverenigingen het als hun maatschappelijke verantwoordelijkheid om in de sportkantine de gezondere keuze aan te bieden en te stimuleren.

De 350 sportverenigingen hebben op basis van hun beginsituatie ondersteuning gehad van adviseurs van De Gezonde Sportkantine. Zij hebben tevens een starterspakket ontvangen om zelf gezonde verbeteringen in de sportkantine aan te brengen. De adviseurs vertellen sportverenigingen hoe zij op hun eigen tempo een gezondere sportkantine kunnen realiseren en laten zien op welke punten de sportverenigingen (vaak onbewust) al goed bezig zijn. Ook ten aanzien van te verwachten belemmeringen biedt de adviseur inzicht en oplossingen. Dat motiveert om door te pakken, want het hoeft niet zo ingewikkeld te zijn en het begint al met kleine stapjes.

Wil jouw sportverenigingen ook begeleiding op weg naar een gezondere sportkantine? Meld je aan via www.gezondesportkantine.nl of per e-mail info@gezondesportkantine.nl.

Bron: Pulles & Van Kalmthout (april 2015), 'De start van de Gezonde Sportkantine. Uitkomsten 0-meting GSK', Utrecht: Mulier Instituut.